Література

1. *Сергієчко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів. – Київ: „Олімпійська література", 2001. – 438 с.*
2. *Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина І. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 271 с.*
3. *Бальсевич В. К. Физическая активность человека. – Киев: "Здоров'я", 1987. – 222 с.*
4. *Воронцов И.М. Закономерности физического развития детей и методы его оценки. – Ленинград, 1986. – 55 с.*
5. *Ольшевський В. Методика визначення і підвищення рівня здоров'я школярів. // Фізичне виховання в школі. – 2003. – №2. – с.20-23.*
6. *Пуцик О. Основи здоров'я і фізична культура: Поурочне планування 1-4 класів. – Тернопіль: „ Підручники & посібники", 2003. – 53 с.*
7. *Тарасюк В.С. Ріст і розвиток людини. – Київ: „ Здоров'я", 2002. – 269с.*

REVEALING OF PHYSICAL READINESS OF CHILDREN YOUNGER SCHOOL AGE

Olena MARIEVA

International university " REGI" of a name of academician Stepan Demijanchuk

Annotation. In article the level of physical readiness of children of younger school age is covered to use it as the basis for entering corrective amendments into process of physical training with the purpose of achievement of appropriate level of readiness of children.

Key words: physical readiness, physical training,

АНАЛІЗ РУХОВОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Зінаїда МЕРКУЛОВА

Приазовський державний технічний університет (м. Маріуполь)

Перебудова системи освіти поставила перед вищою школою завдання докорінного якісного поліпшення професійної підготовки та фізичного виховання майбутніх фахівців. Зміна цільової спрямованості фізичного виховання, суть якого полягає у формуванні культури особистості, вимагає від навчального процесу відмови від авторитарних методів та звернення до особистості студента, його інтересів та потреб сфері тілесного (фізичного) та духовного вдосконалення [1, 2].

Нині все більше відчувається потреба у вивченні рухової культури в процесі фізичного виховання студентів технічних ВНЗ.

Як навчальна дисципліна, фізичне виховання забезпечує реалізацію мети і завдань, передбачених програмою.

Ефективність занять з фізичного виховання у вищому технічному закладі значною мірою залежить від змісту програми, за якою вони відбуваються. Актуальність програми з фізичного виховання технічних ВНЗ зумовлюється соціальним замовленням сучасного суспільства на всебічно розвинену, гармонійну особистість фахівця, який має високий рівень здоров'я, необхідну фізкультурну освіту та фізичну підготовленість, здатного до фізичного вдосконалення, щоб відповідати вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики. Методологічною основою програми є чинні державні документи, що регламентують фізичне виховання як обов'язкову дисципліну. У кафедри фізичного виховання працюють за своїми програмами і мають певний набір засобів, нормативів тощо, які регламентують розвинення фізичних якостей і формування рухових умінь та навичок. Разом з тим, в жодній з програм ми не знайшли тих завдань, засобів, за допомогою яких досягається поставлена ціль формування у студентів рухової культури. У базовій навчальній програмі для вищих закладів освіти України фізичного виховання приділяється недостатньо уваги питанням чітких установок на формування рухової культури, немає чітких позицій для того, щоб організувати процес формування рухової культури у студентів вищих навчальних закладів. Хоча в цільовій комплексній програмі "Фізичне виховання здоров'я нації" [3] питання про духовний розвиток студентів піднімається, проте цього недостатньо для формування рухової культури студентів у процесі фізичного виховання.

Проаналізувавши педагогічний процес організації фізичного виховання в різних вищих технічних навчальних закладах східного регіону України, ми дійшли висновку, що питання формування рухової культури цілеспрямовано не піднімається, засоби цілеспрямовано не визначаються.

Для того щоб обґрунтувати і конкретизувати уявлення, з'ясувати суть, зміст та особливості рухової культури, була розроблена комплексна анкета. В анкетуванні взяли участь 76 викладачів та 374 студенти східного регіону України.

Систематизуючи отримані дані відповідей викладачів, ми дійшли висновку, що 98,2 % вважають, що формування рухової культури є дуже важливим і його необхідно вирішувати, особливо на заняттях з фізичного виховання та в практиці підготовки студентів технічних навчальних закладів, оскільки рухова культура є таким компонентом, який гармонізує в людині фізичне й духовне, хоча б з того погляду, що викладач повинен удосконалюватися, набувати навичок особистої фізичної культури. Однак викладачі на заняттях з фізичного виховання не приділяють цьому належної уваги, а саме: немає чіткого уявлення про рухову культуру студентів. Викладачі висловлюють думку, що в них не вистачає професійних знань, умінь та навичок. Але якщо не формувати у студентів рухову культуру на заняттях з фізичного виховання – це означає не формувати вміння цінностей у сфері фізичного вдосконалення. Крім того, рухова культура – це та частина, яка дозволяє через рух проявити духовність людини, її естетичні якості, поняття краси, поняття гармонії тощо.

Рухова культура окреслює реальні межі об'єктного простору, кола предметних інтересів, роблячи людину, фахівця більш всебічно і гармонійно розвиненою, красивою духом і тілом у єдності інтелектуального, соціально-психологічного, рухового компонентів.

Викладачі схиляються до думки, що формувати рухову культуру необхідно засобами фізичного виховання з естетичною та оздоровчою спрямованістю, також

як аеробіка, фітнес, плавання. Викладачі розуміють, що тільки через фітнес та різноманітні види аеробіки можна швидше прищепити студентові естетичне почуття. Естетично вихована людина, яка вміє бачити, розуміти красу, відрізняється більш високим життєвим тонусом, оптимізмом [4]. В.Г.Бєлінський писав, що почуття прекрасного "є умова людської гідності… Естетичне почуття є основа добра, основа моралі" [5].

Підбиваючи підсумки відповідей студентів, можна зробити висновки, що:

- заняття з фізичного виховання сприяють покращенню здоров'я (83,2%);
- між фізичним розвитком людини та її духовним станом існує гармонія (53,9%);
- щоб виглядати духовно і фізично красиво, треба мати впевненість у собі (58,4%), міцне здоров'я (45,7%), психологічний стан (43,0%).

Основними компонентами формування рухової культури можна вважати:

- зацікавленість, бажання займатися фізичною культурою (50,2%), бути здоровим (41%);
- мати красиве тіло (32,3%), порадувати себе (27,0%);
- чітку техніку виконання вправ (25,0%);
- точність просторових, часових, просторово-часових параметрів рухів (23,6%).

На питання, якими засобами фізичного виховання хотіли б займатися для вдосконалення фізичного стану в гармонії з духовним, студенти відповіли: аеробіка (30,7%), плавання (47,7), фітнес (25,5%), бодібілдинг (24,9%), східні єдиноборства (23,4%).

Як бачимо з відповідей студентів, найбільш популярними та цікавими виявилися групи фізичних вправ, які несуть у собі естетичну спрямованість: аеробіка, фітнес, плавання, бодібілдинг.

При зіставленні отриманих результатів досліджень наочно простежується тісний взаємозв'язок. Думки викладачів і студентів щодо формування рухової культури звертаються до засобів фізичного виховання з естетичною спрямованістю.

Практика сьогодення, практика сучасності сама висуває впровадження в навчальний процес тих засобів, які цікаві студентам. А цікавість пов'язана з їх плідним впливом на організм. Причому не тільки організм як якусь внутрішню субстанцію, а організм як збалансовану єдність внутрішнього та зовнішнього. На основі всього цього можна зробити висновки:

- це питання вирішується недостатньо;
- немає технологій;
- немає чіткого набору засобів, дозування;
- немає моделей формування рухової культури.

Аналіз вивчення загальнонаукової та педагогічної літератури дозволив нам сформулювати ряд висновків. Усі вчені, що вивчали питання фізичної культури, не досліджували аспекти формування рухової культури взагалі й у студентів технічних вищих навчальних закладів зокрема. Вивчення механізму формування рухової культури особистості в умовах ВНЗ раніше не проводилося. Результати анкетування, спостереження та опитування дали можливість визначити основні педагогічні умови, реалізація яких у виховній діяльності ВНЗ сприятиме формуванню рухової культури у студентів технічних ВНЗ України: поглиблення знань студентів у галузі рухової культури; формування у студентів умінь і навичок рухової культури; організація позитивного впливу мікросоціального середовища вищих технічних навчальних закладів на формування рухової культури студентів.

Література

1. *Zeichner K. Personalised and inquiry oriented teacher education / Zeichner K. // Journal of Education for Teaching. – 1982. – № 8. p. 37–44.*
2. *Лубышева Л.И. Современный ценностный потенциал физической культуры и спорта и пути его освоения обществом и личностью // Теория и практика физической культуры. – 1997. – № 6. – С.10–15.*
3. *Цільова комплексна програма "Фізичне виховання – здоров'я нації". – К., 1998. – 48 с.*
4. *Ротерс Т.Г. Теория и методика развития личности школьника на ритмических занятиях в общеобразовательной школе. – Луганск: Альма-матер, 2001. – С. 15.*
5. *Белинский В.Г. Собрание сочинений. Т.1. – М.: Худ.лит., 1948. – С. 210.*

THE ANALYSIS OF MOTOR CULTURE STATE OF THE STUDENTS HIGHER TECHNICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Z. MERCULOVA

Priazovskiy State Technical University

Annotation. Motor culture outline realistic frontiers of objective space, sphere of subject interests, thus making a man, a specialist comprehensively and harmoniously developed, beautiful in spirit and body. It must be the unity of intellectual, social and phychological motor components.

Having analysed educational process of organization physical training of different higher educational institutions in eastern regionn of Ukraine we arrived at a conclusion that the problems motor culture building have not been touching or have not been settled yet enough: there are no technologies, no clear methods or dosages; no models of motor culture. In this field we are going to consentrate our researches of motor culture.

ГОТОВНІСТЬ ВИПУСКНИКІВ ЛІЦЕЮ З ПОСИЛЕНОЮ ВІЙСЬКОВО-ФІЗИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ ДО ВСТУПУ У ВВНЗ (ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДАНІ)

В. МИСІВ

Кам'янець-Подільського державного університету

Постановка проблеми. Загальновідомо, що одним із провідних питань формування сучасної, прогресивної системи фізичного виховання в Україні є підготовка навчальних програм. Єдина для усього територіального простору навчальна програма не може враховувати великого різноманіття зовнішніх факторів (інтереси та запити учнів, можливості вчителів, матеріально-технічна база тощо), котрі значною мірою обумовлюють її зміст та умови реалізації [15]. Тому, досягнення державних запитів

системі шкільного фізичного виховання, а тим більше у професійно-прикладному фізичному вихованні учнів шкільного віку та з урахуванням статті 12 Закону України "Про фізичну культуру і спорт" [3] потребує вирішення актуального питання, – створення регіональних навчальних програм з "Основ здоров'я і фізичної культури".

Зазначена проблема набуває ще більшої важливості і потребує невідкладного вирішення, якщо мова ведеться про ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою з віковим цензом учнів 15-17 років. Це обумовлюється тим, що формування таких навчальних закладів і відповідної програмно-нормативної бази тільки завершилось [11, 13], а отже необхідно здійснити перевірку ефективності розроблених навчальних програм з фізичного виховання на предмет досягнення мети і вирішення завдань, що зазначені у них [4, 9, 12].

Робота виконується згідно плану проблемної науково-дослідної лабораторії Кам'янець-Подільського державного університету на 2002-2005 роки у частині, що пов'язана з реалізацією розділу „Науково-методичне забезпечення" Цільової комплексної програми „Фізичне виховання – здоров'я нації", п.85 – „Розробка програм фізкультурно-оздоровчих занять для різних груп населення".

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні на Україні діє 17 ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою, де навчаються юнаки віком 15-17 років. Фізичне виховання у таких навчальних закладах характеризується, принаймні, двома головними особливостями: по-перше, віковий ценз юнаків обумовлює необхідність вирішення усіх завдань, що висуваються перед предметом „Фізична культура" у загальноосвітніх навчальних закладах і, по-друге, передбачає вирішення групи специфічних завдань, обумовлених особливостями закладів такого типу [1, 4, 9, 11, 12]. Проведені у цьому напрямку дослідження [6] свідчать про невідповідність навчальних програм, слабку фізичну підготовку майбутніх абітурієнтів для вступу у вищі військові навчальні заклади (ВВНЗ).

У зв'язку з цим та на підставі урахування державних нормативних актів та даних науково-методичної літератури [2, 5, 15], уже наявних практичних результатів [6, 8] правильним вважається розробка спеціальних програм з фізичного виховання ліцеїстів. Перші результати вже мають місце [9]. Проте у цій навчальній програмі не враховуються деякі особливості: специфіка ВВНЗ, умови життєдіяльності ліцеїстів, регіональні традиції, тощо. Тому, для Кам'янець-Подільського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою нами була розроблена програма фізичного виховання [2, 14], затверджена методичною радою МОН України в якості експериментальної. Вона базується на відповідних державних документах [1, 3 ,4, 9-13], передбачає вирішення загальних і спеціальних прикладних завдань. До складу останніх, у зв'язку із спеціалізацією ВВНЗ (ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій), на території якого розташується ліцей, включені розділи туризму з основами гірського туризму, елементи військово-прикладного плавання, рукопашного бою, військово-прикладної гімнастики.

Як зазначає більшість фахівців [5, 15], впровадження у практику будь-якої навчальної програми потребує її перевірки на предмет виявлення позитивних і негативних результатів з метою остаточного доопрацювання. Перший випуск, що навчався за експериментальною програмою відбувався влітку 2002 року, а відтак постала необхідність її перевірки щодо ефективності вирішення визначеного комплексу завдань.

Мета дослідження полягала в експериментальній перевірці ефективності розробленої нами регіональної навчальної програми з фізичного виховання для ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою.

Методи дослідження. В процесі роботи були використані такі методи: формуючий педагогічний експеримент, педагогічне тестування, математико-статистична обробка отриманих результатів.

Результати дослідження. Розроблена нами регіональна програма фізичного виховання застосовувалась упродовж двох навчальних років, – від вступу учнів у ліцей до випуску. Перевірка ефективності запропонованої програми здійснювалась у частині її впливу на зміни фізичної підготовленості ліцеїстів-випускників. Для цього були використані три батареї тестів: перша – підібрані нами тести для детального аналізу моторики учнів, друга – Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України, третя – нормативи вступних іспитів до військово-інженерного інституту, на базі якого дислокується ліцей та специфіку професійної підготовки якого (ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій) враховує навчальна програма фізичного виховання.

Отримані результати свідчать, що упродовж двох років у моториці ліцеїстів стались значні зміни практично за усіма компонентами, що досліджувались (табл. 1). Зокрема, достовірно покращились показники швидкісних здібностей у бігу і частоти рухів, швидкісно-силові здібності у стрибках і метаннях, силові здібності, швидкісна витривалість у 6-хвилинному бігу і загальна витривалість у кросі, а також спритність у гімнастичних рухових діях ($p < 0,05 \div 0,01$).

Разом з тим, були виявлені фізичні здібності, що характеризувались відсутністю достовірного покращення результатів. Так, лише позитивна тенденція щодо зростання була виявлена у рухливості поперекового відділу хребта і спритності у циклічних локомоціях, негативна – для рухливості плечових суглобів і спритності в ігрових рухових діях (див. табл. 1).

Виявлене зростання переважної більшості показників моторики було проаналізоване нами з позицій результативності виконання ліцеїстами нормативів фізичної підготовленості населення України. Отримані дані свідчать, що найбільшу кількість відмінних оцінок ліцеїсти отримують за прояв силових здібностей у підтягуванні на перекладині та загальної витривалості у бігу на 3000 м, – відповідно 74,7 та 61,5%, а найменшу кількість відмінних оцінок – у прояві гнучкості і швидкісної витривалості у бігу на 100м – відповідно 8,7 та 10,2%.

З урахуванням оцінок „добре" можна констатувати, що за показниками силових, швидкісно-силових здібностей ліцеїсти виконують державні вимоги у 94,2% випадків, загальної витривалості – 89,1%, силовій динамічній витривалості – 83,8, спритності у циклічних локомоціях і швидкісній витривалості – у 64,7% випадків. Найменша відповідність державним вимогам виявлена для гнучкості – усього 30,3% учнів отримують оцінку "відмінно" або "добре" (табл. 2).

У зв'язку з отриманими даними, нами був проведений аналіз відповідності розвитку моторики ліцеїстів нормативним вимогам, що висуваються до фізичної підготовленості кандидатів у ВВНЗ. Такий аналіз виявив, що максимальна кількість балів, що отримують ліцеїсти-випускники становить 106, а мінімальна – 65 балів при необхідних 100 балах для оцінки "відмінно" (табл. 3). При цьому, враховуючи кількість ліцеїстів, що отримують найвищу оцінку за результат у бігу на 100 м можна визначити, що 10% ліцеїстів в сумі набирають 106 балів, 61,5% – 100 і 28,5% – менше 100 балів, але не нижче за 65 балів. Згідно нормативів оцінки фізичної підготовленості кандидатів до вступу у ВВНЗ, біля 71,5% ліцеїстів можуть отримати загальну відмінну оцінку фізичної підготовленості, а решта 28,5% – оцінки "добре" і "задовільно".

Висновки. 1. Виявлена висока ефективність розробленої нами експериментальної програми фізичного виховання для ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою, – упродовж двох років достовірно зріс рівень більшості фізичних здібностей випускників ліцею.

2. Зміни рухливості у поперековому відділі хребта та спритності у циклічних локомоціях виявили позитивну, рухливість у плечових суглобів і спритність в ігрових рухових діях – негативну недостовірну тенденцію. Дані вказують на необхідність певної корекції у методиці фізичної підготовки ліцеїстів.

3. Аналіз готовності випускників ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою до вступу у ВВНЗ виявив, що фізична підготовленість 71,5% випускників відповідає відмінному рівню, 28,5% – доброму і задовільному рівням.

Подальші дослідження повинні бути спрямовані на пошук шляхів підвищення рівня прояву фізичних здібностей, зміни яких були недостовірними; на підставі отриманих результатів у навчальний процес необхідно внести відповідні корективи щодо розвитку фізичних здібностей, які є об'єктом оцінки кандидатів до ВВНЗ і, у першу чергу таких, відсоток середніх і низьких оцінок в яких серед випускників ліцею є найбільшим.

Таблиця 1

Динаміка показників моторики ліцеїстів упродовж 2-річного навчання за експериментальною програмою

Показник	На початку навчання	Наприкінці навчання	Зміни	Достовірність різниці
	$\bar{X} \pm m$	$\bar{X} \pm m$	$\Delta \bar{X}$	t-критерій
Біг 30 м, с	4,7 ± 0,1	4,3 ± 0,1	- 0,4	2,13*
Човниковий біг на місці, к-ть	20,1 ± 1,0	25,1 ± 0,8	5,0	3,90**
Підтягування на перекладині, к-ть	11,4 ±1,0	16,0 ± 0,9	4,6	3,42**
Станова сила, кг	112,4 ± 2,1	131,7 ± 2,7	19,3	5,64**
Стрибок у довжину з місця, см	224,5 ± 2,7	236,1 ± 2,5	11,6	3,15**
Метання набивного м'яча, см	780,7 ± 8,9	860,3 ± 11,1	79,6	5,59**
Нахил вперед стоячи, см	11,8 ± 2,1	12,1 ± 1,5	0,3	0,12
Викрут мірної лінійки, см	67,2 ± 3,0	73,8 ± 2,2	6,6	1,77
Біг 3000 м, с	783,6 ± 8,5	727,2 ± 6,3	56,4	5,30**
Човниковий біг на відстань, м	1216,0 ±17,4	1564,1 ± 19,4	348,1	13,35**
Ведення баскетбольного м'яча, с	7,7 ± 0,2	8,2 ± 0,2	0,4	1,41
Човниковий біг 3х10 м, с	7,4 ± 0,2	7,3 ± 0,1	- 0,1	0,45
Біг перекиди вперед, с	3,8 ± 0,1	3,3 ± 0,1	- 0,5	3,55**

Примітка: умовні позначки: * – p< 0,05; ** – p< 0,01.

Таблиця 2

Результативність виконання лицеїстами-випускниками Державних тестів фізичної підготовленості населення України (%)

Тестове завдання	Оцінка		
	"5"	"4"	"3"
Підтягування на перекладині	74,7	19,5	5,8
Біг 3000 м	61,5	27,6	10,9
Піднімання в сід за 1 хв.	52,4	31,4	16,2
Стрибок у довжину з місця	29,5	64,7	5,8
Човниковий біг 4х9 м	26,5	59,1	14,4
Біг на 100 м	10,2	54,5	35,3
Нахил тулуба вперед сидячи	8,7	21,6	69,7

Таблиця 3

Готовність випускників ліцею до виконання нормативних вимог для кандидатів у ВВНЗ (%)

Фізична здібність / тест	Оцінка (бали)					
	"5"	Бали	"4"	Бали	"3"	Бали
Силові:						
- підтягування на перекладині	74,7	33	19,5	29	5,8	25
Швидкісні:						
- біг на 100 м	10,2	39	54,5	33	35,3	27
Загальна витривалість:						
- біг 3000 м	61,5	34	27,6	21	10,9	13
Сума балів		106		83		65
Сума балів для кандидатів у ВВНЗ		100		90		70

Література

1. *Державні вимоги до навчальних програм з фізичного виховання в процесі освіти – наказ МОН України, № 188 від 25.5.1998 р.*
2. *Єдинак Г.А., Рощук О.С., Мисів В.М. та інші. Методика фізичного виховання в ліцеях з посиленою військово-фізичною підготовкою. – Кам'янець-Подільський, 2003. – 196 с.*
3. *Закон України "Про фізичну культуру і спорт". – Київ, 1993.*
4. *Комплексна програма розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних силах України на 1999-2005 роки. – Київ, 1998. – 57 с.*
5. *Концепция физического воспитания и здоровья детей и подростков / Под ред. В.И.Ляха, Г.Б.Мейксона, Л.Б.Кофмана. – М., 1992. – 24 с.*
6. *Лисак Г.Г., Матковський Ю.С., Піддубний О.Г. Актуальні питання організації та проведення навчальних занять з фізичної культури в ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання: Зб. наук. пр. за ред. Єрмакова С.С. – Харків: ХДАДМ (ХХПІ). – 2003. – №21. – С. 21-26.*
7. *Мисів В.М. Динаміка фізичних здібностей кадетів військових ліцеїв віком 15-17 років, що займаються за експериментальною програмою з фізичного виховання // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання: Зб. наук. пр. за ред. Єрмакова С.С. – Харків: ХДАДМ (ХХПІ). – 2002. – №27. – С. 34-40.*

8. *Мисів В.М. Типологічні особливості показників фізичного потенціалу і профорієнтації серед учнів ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2002. – №4. – С. 48-53.*
9. *Навчальна програма з дисципліни „Фізична культура". Ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою. – Київ, 2003.*
10. *Основи здоров'я і фізична культура. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-11 класи. – Київ: Початкова школа, 2001. – 112 с.*
11. *Постанова Кабінету міністрів України від 28.04.1999 р., №717 „Про Положення про ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою".*
12. *Програма допризовної підготовки військових ліцеїв та ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою. – Київ, 1998.*
13. *Наказ Президента України від 11.05.99 р., № 94/99-РП „Про розширення мережі ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою".*
14. *Фізична культура. Програма фізичного виховання Кам'янець-Подільського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою. – Кам'янець-Подільський, 2001. – 54 с.*
15. *Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 272 с.*

LYCEUM GRADUATES' READINESS WITH INTENSIFIED MILITARY-TRAINING FOR HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTION ENTERING

V. MYSIV

Kamyanets-Podilsky state university problem research laboratory

Annotation. The feasibility the experimental program of physical-training for lyceums with intensified military-physical education has been investigated. The two year usage of this program led to the growth of physical readiness indices to the level of their accordance to the state demands and the demands applicants to the Higher Military Educational Institution.

Key words: physical-training, military-physical education, physical readiness indices.

КОМП'ЮТЕРНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗНАНЬ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Оксана МІЦЕНКО

Миколаївський державний університет ім. В.О. Сухомлинського

Комплексна програма "Фізична культура здоров'я нації" визначила приоритетним напрямом розвитку фізичного виховання оздоровлення населення. Реалізація цієї програми вимагає розробки сучасних педагогічних технологій, серед яких комп'ютеризація шкільного навчального процесу.